

„Druhý nejhorší rok historie po tom předchozím.“ 90 procent firem čeká letos propad

- CZ24 News | 2. ledna 2023

ČESKO: Česká republika se z ekonomického hlediska musí připravit na náročný rok 2023. Stávající vysoká inflace a složitá energetická situace způsobily, že se Češi zrovna nehrnou do nakupování a tržby v maloobchodu se tak propadají takřka nejvíce v historii. Těžký rok vyhlíží také zaměstnavatelé - ekonomickou recesi jich očekává 9 z 10.

Podle ekonoma Lukáše Kovandy lidé často podléhají různým iluzím. Jednou z nich je ta peněžní, při níž má člověk pocit, že když nominálně mzdy letos vzrostly asi o 7 procent, má více peněz. K tomu však nezapočítává vysokou inflaci, která po očištění [Českým statistickým úřadem](#) v listopadu činila v meziročním srovnání 16,2 procenta. Peněz má tedy člověk reálně méně.

Vývoj inflace je v následujících měsících nejistý. Česká národní banka si stanovila, že ji chce během roku 2023 stlačit pod 10procentní hranici, bankovní rada nicméně těsně před Vánoci ponechala základní úrokovou sazbu na sedmi procentech. To kritizuje kupříkladu bývalý guvernér ČNB Jiří Rusnok, podle něhož se takto s inflací bojovat nedá.

„Říkat, že tu s námi vysoké úrokové sazby zůstanou delší dobu, je rezignace, katastrofa. Zastavit růst sazeb, protože to stejně nepomáhá... Bodejť by to pomáhalo, když to má zpoždění rok a půl až dva roky. Každý měsíc, kdy budeme mít inflaci zbytečně vyšší, bude působit všechny problémy, které zažíváme,“ uvedl Rusnok. „Existuje riziko, že se nám tady inflace zabydlí na dlouhou dobu,“ varoval také.

Současný guvernér ČNB Aleš Michl zdůraznil, že rada je připravena sazby v budoucnu zvýšit, zejména pokud vzroste riziko poptávkové inflace.

Druhým častým klamem je zkreslení dostupnosti. Dokud totiž zákazník vidí plná obchodní centra nebo si dokáže opodstatnit návštěvu restaurace, má za to, že se v ekonomice nic dramatického neděje. „Jenže obchodní centra mohou zčásti plnit i lidé, kteří jen přišli „na čumendu“, ohřát se, či se zdarma připojit na wi-fi. Podle nejnovějších dat ČSÚ se maloobchodní tržby v Česku aktuálně propadají druhým nejvýraznějším tempem v tomto miléniu. Výrazněji padaly už jen na jaře 2020, kdy ovšem byla podstatná část kamenných obchodů zavřená kvůli první vlně covidu. Zjevně tedy i lidé v obchodních centrech kupují dramaticky méně zboží než před rokem,“ upozorňuje Kovanda.

Podle něhož lidé podléhají i iluzi toho, že dokud je samotná ekonomická krize ještě neskolila, žádná neexistuje. Přitom následující rok může být po letošku druhým nejhorším vůbec. „Čechy čeká druhý nejhorší rok historie. Po tom letošním. Alespoň tedy z hlediska vývoje životní úrovně vyjádřené reálnými výdělky. Ty v roce 2023 klesnou o zhruba tři procenta. To je sice přibližně třikrát méně než letos, ovšem i tak jde stále o dvojnásobek poklesu v krizovém roce 2013. Ten byl přitom až do letoška z hlediska vývoje životní úrovně tím vůbec nejhorším v historii samostatné České republiky od roku 1993,“ vypočítává.

Zaměstnavatelé optimisty nejsou

Z průzkumu poradenské společnosti PwC vyplývá, že Česká republika podle 90 procent generálních ředitelů tuzemských firem míří do recese. Pouze devět procent šéfů se domnívá, že recese se Česku v nejbližších dvou letech vyhne. Velká část z nich naopak předpokládá pokles ekonomiky již v prvním pololetí 2023. Pro 40 procent generálních ředitelů byl letošek nejtěžším rokem v poslední době.

Devět z deseti ředitelů podle něj očekává, že česká ekonomika vykáže v blízké době mezičtvrtletní pokles HDP alespoň ve dvou čtvrtletích po sobě. Příchod recese předpokládají nejčastěji (61 procent) v prvním pololetí roku.

„Jen devět procent z těch nejpovolanějších si myslí, že se recesi vyhneme. Generální ředitelé vidí, jaké problémy jejich firmám způsobuje především vysoká inflace a drahé ceny energií. Řada společností bude v zimních měsících omezovat nebo úplně zastavovat výrobu a hledat úspory. To nejspíš povede k poklesu HDP,“ komentoval výsledky průzkumu řídící partner PwC ČR Jiří Moser.

Zaměstnavatelské svazy pak odhadují, že česká ekonomika bude v příštím roce stagnovat. Inflace sice bude postupně klesat, přesto zůstane vysoká. Tuzemské podniky budou podle nich reagovat úspornými opatřeními jako například omezením investic, výraznější propouštění zatím neočekávají.

„Ekonomika bude postupně zpomalovat. Trend je patrný z řady dat, od výhledu zakázek u nákladní dopravy přes šetření mezi podniky až po očekávání stagnace růstu v eurozóně. Vidíme, že se poptávka ochlazuje. Proto očekáváme v roce 2023 další zpomalení růstu na 0,9 procenta či níže,“ řekl ředitel sekce hospodářské politiky Svazu průmyslu a dopravy Bohuslav Čížek. Důležité podle něj bude to, zda se podaří dotáhnout všechna opatření k cenám energií pro firmy.

Hospodářská komora předpokládá v příštím roce stagnaci ekonomického výkonu. „Příští rok bude ekonomika stagnovat a zastaví se průmysl, který obvykle bývá jejím tahounem. I když bude růst cen během příštího roku zpomalovat, poměrně vysoká inflace bude charakterizovat i celý rok 2023,“ uvedl mluvčí komory Miroslav Diro. Předpokladem predikce je podle něj stabilita dodávek energií a funkční systém jejich cenových stropů. Ceny energií, ale také vstupů v segmentech jako stavebnictví zůstávají hlavními obavami firem.

[ZDROJ](#)